

INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS KOMITETO PRIE SUSISIEKIMO
MINISTERIJOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL DUOMENŲ TEIKIMO FORMATŲ IR STANDARTŲ REKOMENDACIJŲ
PATVIRTINIMO**

2013 m. kovo 25 d. Nr. T-36
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (Žin., 2011, Nr. [163-7739](#)) 36 straipsnio 2 dalimi,

1. T v i r t i n u Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijas (pridedama).

2. P a v e d u Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos Projektų skyriui Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijose nustatytus duomenų teikimo formatus ir standartus peržiūrėti ir esant poreikiui patikslinti ne rečiau kaip kartą per metus.

DIREKTORIUS

RYTIS KALINAUSKAS

PATVIRTINTA

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie
Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m.
kovo 25 d. įsakymu Nr. T-36

DUOMENŲ TEIKIMO FORMATŲ IR STANDARTŲ REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijose (toliau – Rekomendacijos) nustatomi rekomenduojami duomenų teikimo formatai ir standartai, užtikrinsiantys valstybės informacinių sistemų arba registrų sąveiką neįsigyjant specialios mokamos programinės įrangos, ir jų taikymas steigiant, kuriant ir (arba) tvarkant Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (Žin., 2011, Nr. [163-7739](#)) (toliau – Informacinių išteklių įstatymas) 1 straipsnio trečiojoje dalyje nurodytus valstybės registrus (kadastrus), žinybinius registrus, valstybės informacines sistemas ir kitas informacines sistemas.

2. Rekomendacijos parengtos įgyvendinant Informacinių išteklių įstatymo 36 straipsnį.

3. Rekomendacijos skirtos Informacinių išteklių įstatymo 1 straipsnio trečiojoje dalyje nurodytiems subjektams.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Informacinių išteklių įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [63-1479](#); 2008, Nr. [22-804](#)) ir kituose Lietuvos Respublikoje galiojančiuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II. DUOMENŲ TEIKIMO REŽIMAI, BŪDAI IR ATVEJAI

5. Duomenys gali būti teikiami šiais režimais:

5.1. sinchroniniu – duomenų užklauso metu nedelsiant prasideda duomenų gavėjo pateiktų parametrų apdorojimas, kuriam pasibaigus yra suformuojamas atsakymas ir iš karto pateikiamas duomenų gavėjui;

5.2. asinchroniniu – duomenų užklauso metu duomenų gavėjo pateikti parametrai perduodami apdorojimui (arba talpinami į eilę vėlesniam apdorojimui), o duomenų gavėjui pateikiamas unikalūs užklauso identifikatorius. Suformuotas atsakymas vėliau susiejamas su užklauso identifikatoriumi ir pateikiamas duomenų gavėjui.

6. Gavėjui pateikus užklauso arba duomenų teikimo parametrus nustčius sutartyse, duomenys gali būti teikiami šiais būdais:

6.1. leidžiamosios kreipties būdu – duomenų gavėjas naudoti ar peržiūrėti duomenis gauna internetu ar kitais elektroninių ryšių tinklais pagal konkrečias užklauso;

6.2. paketiniu duomenų teikimo būdu – duomenų gavėjas sutartyse nustatytomis sąlygomis gauna didelės apimties duomenis (pavyzdžiui, momentinės kopijas (angl. *snapshot*));

6.3. interaktyviuoju duomenų teikimo būdu – duomenų gavėjas duomenis gauna naudojantis interneto naršykle;

6.4. kitais būdais naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis (toliau – IRT) (pavyzdžiui, el. paštu);

6.5. mišriuoju būdu – užklauso ir duomenys pateikiami skirtingais Rekomendacijų 6.1–6.4 punktuose nurodytais būdais.

7. Rekomenduojami duomenų (išskyrus erdvinių) teikimo būdų naudojimo atvejai:

7.1. interaktyvusis duomenų teikimo būdas arba kitos informacinių ir ryšių technologijos priemonės (pavyzdžiui, el. paštas), kai duomenų gavėjai yra fiziniai arba juridiniai asmenys, o duomenys teikiami vieną kartą;

7.2. leidžiamosios kreipties būdas, kai duomenų gavėjai yra juridiniai asmenys, o duomenų teikimas vyksta tarp informacinių sistemų arba registrų;

7.3. paketinis duomenų teikimo būdas, jei technologiškai ir ekonomiškai yra nepagrįstas leidžiamosios kreipties būdo naudojimas.

8. Visais duomenų (išskyrus erdvinių) teikimo atvejais rekomenduojama naudoti sinchroninį režimą.

9. Rekomenduojami erdvinių duomenų teikimo būdų naudojimo atvejai:

9.1. interaktyvusis duomenų teikimo būdas, kai duomenų gavėjai yra fiziniai asmenys arba juridinių asmenų paskirti fiziniai asmenys, o duomenų gavėjams yra perduodami nedidelės apimties duomenys;

9.2. leidžiamosios krypties būdas, kai teikiami dažnai kintantys duomenys;

9.3. paketinis duomenų teikimo būdas kitais Rekomendacijų 9.1 ir 9.2 punktuose nepamintais atvejais.

10. Erdvinių duomenų teikimo atvejais rekomenduojama naudoti šiuos režimus:

10.1. sinchroninį režimą – teikiant nedidelės apimties duomenis (kuriuos apdoroti ir pateikti galima per priimtą laikotarpį);

10.2. asinchroninį režimą – teikiant didelės apimties duomenis (kurių negalima apdoroti ir pateikti per priimtą laikotarpį).

III. DUOMENŲ TEIKIMO FORMATAI IR STANDARTAI

11. Duomenims (išskyrus erdvinius) teikti leidžiamosios kreipties būdu rekomenduojama naudoti žiniatinklio paslaugą, kuri turi atitikti šiuos kriterijus:

11.1. turi būti atlikta žiniatinklio paslaugos patikra pagal WS-I (angl. *Web Services Interoperability*) standartą;

11.2. duomenims teikti turi būti naudojamas XML (angl. *Extensible Markup Language*) formatas;

11.3. duomenims teikti turi būti naudojamas vieningas duomenų teikimo protokolas SOAP 1.1 (angl. *Simple Object Access Protocol*) ir išimčių valdymo taisyklės;

11.4. turi būti parengtas žiniatinklio paslaugos aprašas naudojant WSDL (angl. *Web Services Description Language*) schemą;

11.5. duomenų teikimo sauga turi būti įgyvendinama vadovaujantis WS-S (angl. *Web Services Security*) standartu.

12. Paketiniu duomenų teikimo būdu naudojami parametrai nustatomi duomenų teikimo sutartyse.

13. Duomenims teikti interaktyviuoju duomenų teikimo būdu rekomenduojami šie duomenų teikimo formatai ir standartai:

13.1. tekstui perduoti:

13.1.1. TXT (UTF-8) – paprastam tekstui;

13.1.2. HTML 4.01 (ISO 8879) – hipertekstui;

13.2. dokumentams perduoti:

13.2.1. PDF/A (ISO 19005) – teksto ir (arba) vektorinės grafikos dokumentui;

13.2.2. ODF (ISO/IEC 26300:2006) – pusiau struktūrizuotam administraciniam dokumentui;

13.2.3. OOXML (ISO/IEC 29500) – pusiau struktūrizuotam administraciniam dokumentui;

13.2.4. XML 1.1 (kartu pateikiant atvaizdavimo taisyklės, pavyzdžiui, XSL transformavimo aprašą) – struktūrizuotam dokumentui;

13.2.5. ADOC – elektroniniu parašu pasirašytam elektroniniam dokumentui;

13.2.6. MDOC – elektroniniu parašu pasirašytam kompiuterio skaitomam elektroniniam dokumentui;

13.3. grafikai perduoti:

13.3.1. GIF – nestatiniam vaizdui;

13.3.2. JPEG (ISO/IEC 10918) arba PNG (ISO/IEC 15948) – statiniam vaizdui;

- 13.3.3. TIFF (ISO 12639) – nesuglaudintam statiniam vaizdui;
- 13.3.4. CGM (ISO/IEC 8632) – vektoriniam vaizdui;
- 13.4. garsui perduoti – MPEG-1/2 (ISO/IEC 13818-3);
- 13.5. vaizdui perduoti:
 - 13.5.1. MPEG-2 (ISO/IEC 13818) – nedidelės skiriamosios gebos vaizdų sekai;
 - 13.5.2. MPEG-4 (ISO/IEC 14496) – didelės skiriamosios gebos vaizdų sekai.
- 13.6. ZIP (ISO/IEC NP 21320-1) – suglaudintiems duomenims perduoti.
- 14. Erdviniams duomenims teikti leidžiamosios kreipties būdu rekomenduojama naudoti:
 - 14.1. REST architektūros RESTful tipo paslaugą naudojant atvirą „GeoServices REST“ specifikaciją ir teikiant naudoti podėlį (ang. *Cache*);
 - 14.2. nesant galimybės naudoti REST architektūros paslaugos ir esant nedideliems erdvinių duomenų kiekiams rekomenduojama naudoti OGC tipo paslaugas.
- 15. Erdviniams duomenims teikti paketiniu būdu rekomenduojama naudoti:
 - 15.1. nesuglaudintiems vektoriniams duomenims teikti:
 - 15.1.1. „ESRI Shapefile“ – jeigu pakanka saugojimo galimybių;
 - 15.1.2. GML (ISO 19136) – kitais atvejais;
 - 15.2. TIFF (ISO 12639) rastrinis formatas – rastriniams duomenims teikti;
 - 15.3. rekomenduojama duomenis teikti suglaudinus ZIP (ISO/IEC NP 21320-1) formatu.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 16. Jei duomenų teikėjas ir duomenų gavėjas susitaria, galima naudoti kitus duomenų teikimo formatus ir standartus, tačiau tokių duomenų teikimo sprendimų kūrimas neturi būti finansuojamas duomenų gavėjo lėšomis.
-